

Máme zákony vyšší a nižší právní síly ?

Právní řád České republiky má několik typů zákonných norem.

Z nich zákony mají všechny stejnou právní sílu. Tak to alespoň tvrdí renomovaní právníci. Běžná právní praxe však potvrzuje známý zásadní rozdíl mezi teorií a praxí, neboť zákony lze rozdělit do dvou základních skupin:

První skupina obsahuje zákony, jejichž porušování je ze zákona sankcionováno (např. trestní zákoník, daňové zákony, části energetického zákona, atd.)

Druhá skupina obsahuje zákony, jejichž porušování není sankcionováno (např. zákon o správním řádu, části energetického zákona, atd.)

Z toho plyne, že dodržování zákonů druhé skupiny je spíše záležitost morálky a někdy možná i mravní síly jednoho každého občana. S ohledem na složitou situaci ekonomické transformace nejen hospodářství, nemusí každý považovat zajištění plnění zákona pouze morálními pojistkami za dostatečné. V praxi je pak možné např. to, že vysoký státní úředník veřejně označí splnění povinnosti vyplývající ze zákona za nečestné. Nebo, že státní úředník veřejně podává informace přesně opačné, než je skutečnost. Nebo při jednání konstatuje, že dotyčným to sice ukládá zákon, ale proč by to dělali? Pokud občan vidí, že vysocí představitelé státní moci více méně veřejně porušují zákony (tedy zejména ty nesankcionované), pak klidně poruší zákon taky. Možná, že je to již i trochu módní záležitostí.

Jak z výše uvedeného patrně, zákony mají stejnou právní sílu, rozdíl je pouze v tom, že některé zákony (části zákonů) se nemusí dodržovat, resp. jejich porušování je beztrestné, což ve svých důsledcích vyjde vlastně nastejno.

Ivan Noveský

13. dubna 1997